

Folketingets Erhvervsudvalg

ERHVERVSMINISTEREN

9. december 2021

Besvarelse af spørgsmål 52 alm. del stillet af udvalget den 11. november 2021 efter ønske fra ikkemedlem Christian Juhl (EL)

ERHVERVSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål:

Hvad påtænker ministeren at gøre ved det problem, at danske foreninger/organisationer er henvist til at overføre private midler og donormidler til humanitære aktiviteter i skrøbelige stater igennem relativt uregulerede og uformelle kanaler (Hawallah, og Financial Service Providers (FSPs)), fordi danske pengeinstitutter ikke ønsker at påtage sig opgaven med henvisning til hvidvask og antiterror-regulering?

Tlf. 33 92 33 50
Fax. 33 12 37 78
CVR-nr. 10092485
EAN nr. 579800026001
em@em.dk
www.em.dk

Svar:

Hvidvaskloven indeholder ikke et forbud mod, at danske pengeinstitutter eller deres kunder, herunder foreninger og organisationer, der donerer midler til humanitære aktiviteter, overfører midler til højrisikotredjelande.

Hvidvaskloven indeholder et krav om, at pengeinstitutter skal gennemføre skærpede kundekendingsprocedurer, hvis deres kunder vil overføre midler til lande på EU's liste over højrisikotredjelande. Begrebet "hawala" omfatter bl.a. systemer til pengeoverførsel, hvor midler overføres via andre kanaler end det traditionelle banksystem. En dansk hawalavirksomhed vil derfor som udgangspunkt være omfattet af definitionen på en pengeoverførselsvirksomhed efter lov om betalinger. Pengeoverførselsvirksomheder i Danmark skal have tilladelse af Finanstilsynet og er underlagt Finanstilsynets tilsyn. Tilsvarende gælder andre Financial Service Providers. Pengeoverførselsvirksomheder er omfattet af hvidvaskloven og hermed bl.a. kravene om gennemførelse af skærpede kundekendingsprocedurer ved overførsler til højrisikotredjelande.

Et dansk pengeinstitut, der overfører midler til et højrisikotredjeland, vil typisk være nødsaget til at anvende en udenlandsk korrespondentforbindelse, hvis det danske institut ikke selv har en korrespondentforbindelse i det pågældende højrisikotredjeland, hvad det i praksis meget sjældent har. Den udenlandske korrespondentforbindelse kan imidlertid vælge at afstå fra at yde risikofyldte aktiviteter, f.eks. overførsler til højrisikotredjelande. Dette kan indebære, at det i praksis reelt ikke er muligt for et dansk pengeinstitut at medvirke til en overførsel til sådanne højrisikotredjelande.

Det er vigtigt at understrege, at der her er tale om en fælles international udfordring, som også kendes i andre EU-medlemslande.

Jeg har fundet anledning til at forelægge spørgsmålet for Udenrigsministeriet, der har oplyst følgende, som jeg kan henholde mig til:

”Den udviklingspolitiske strategi, ”Fælles om Verden” slår fast, at Danmark skal forebygge humanitære kriser og være en stærk humanitær partner under og efter kriser. Det er derfor vigtigt, at den danske støtte til humanitære indsatser og udviklingsaktiviteter kan komme frem i de skrøbelige lande, hvor Danmark har et udviklingspolitisk engagement. Overførsler af midler kan i sådanne sammenhænge være forbundet med store vanskeligheder for de danske organisationer. Dette har blandt andet været tilfældet i Syrien og Afghanistan, og har også givet udfordringer i lande som Yemen og Myanmar.

Skrøbelige stater er ofte præget af svag regeringsførelse, et svagt eller ikke-eksisterende bankvæsen, i nogle tilfælde er de også pålagt internationale sanktioner, og der kan være en højere grad af risiko for økonomisk kriminalitet, hvidvask og terrorfinansiering.

Sanktioner er et vigtigt værktøj i den internationale indsats for at fremme fred og stabilitet samt opretholde og understøtte fundamentale demokratiske principper og menneskerettigheder. Sanktioner indtager derfor også en vigtig plads i Danmarks og EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

I forhold til de gældende sanktionsregimer er der humanitære undtagelser på plads. Dermed er der principielt intet til hinder for, at humanitære indsatser kan gennemføres. Alligevel vurderer nogle banker, at det er for risikabelt at overføre midler til visse skrøbelige lande.

Det kan tilføjes, at der også er eksempler på skrøbelige lande og regioner, hvor banksektoren generelt ikke fungerer, og hvor der ud fra et humanitært imperativ være behov for at benytte uformelle kanaler til at få humanitære midler ind, så lønninger kan udbetales og humanitære aktiviteter fortsætte.

Udenrigsministeriet har løbende dialog med danske nødhjælpsorganisationer om de forskellige udfordringer, der er forbundet med finansielle overførsler til skrøbelige stater, ligesom der også er dialog med ligesindede lande og i EU-kredsen om denne type udfordringer. ”

Afslutningsvist skal det bemærkes, at Erhvervsministeriet er i kontakt med Udenrigsministeriet i forsøget på at finde en løsning på denne udfordring, herunder har der været dialog med berørte danske organisationer og involverede pengeinstitutter.

Med venlig hilsen

Simon Kollerup